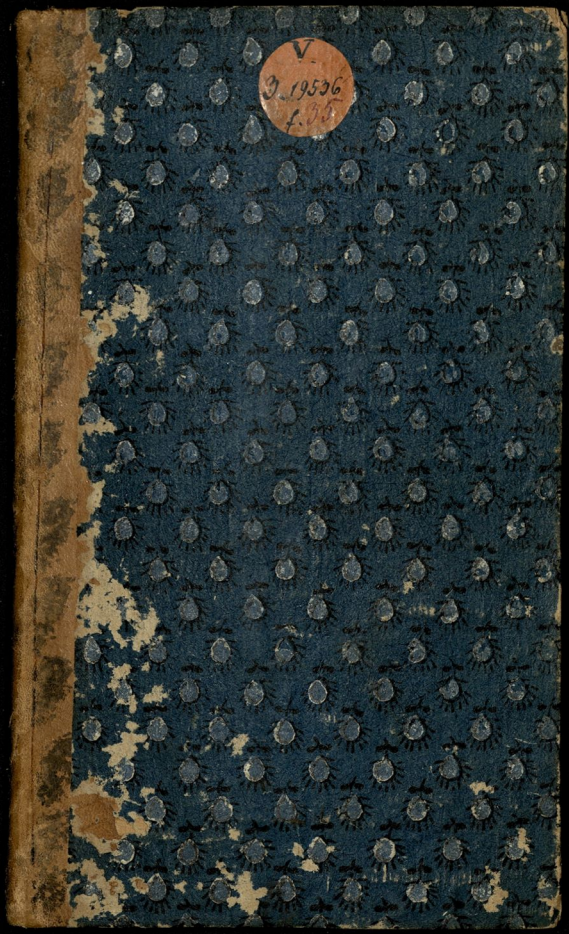

V
3.19536
f. 55

19536. v. 3. f.

✓

110 = 030006427

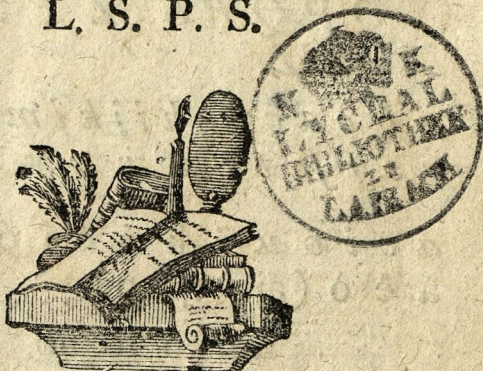
NÖVI

ABECZEDÁR

z - nísteri nemski táksi kní'zicz vküp po-
bráni, i na szlovenszki jezík preobr-
nyen

po

L. S. P. S.

ABCDEFGHIJK
LMNOPQRSSZ
TUVWXYZ'Z.

~~~~~
Stampani v - Soproni pri Kultsár Kata-
line Odvêski v - 1820^{tom} leti.

ABCDEFGHIJK
LMNOPQRSSZ
TUVWXYZ'Z.

a b c d e f g h i j, k l m n
o p q r s f sz t u v w x y z 'z.

ABCDEFGHIJKL M
N O P Q R S SZ T U V W
X Y Z 'Z.

a b c d e f g h i j k l m n o p q
r s f sz t u v w x y z 'z.

a e i o u ö ü á é í ó ú ö ü
â ê ô (aj, ej, ou.)

ao eo io üo.

a be ce de e ef ge ha i ka
el em en o pe qu er es esz
te u ve veve ix ypszilon ze
'ze cse, cze, dje, 'zd'ze, gye,
eny, esz, tje, 'zd'ze.

Ab	eb	ib	ob	ub	öb	üb
Ba	be	bi	bo	bu	bö	bü

Acz	ecz	icz	ocz	ucz	öcz	ücz
Cza	cze	czi	czo	czu	czö	czü
Acs	ecs	ics	ocs	ucs	öcs	ücs
Csa	cse	csi	csó	csu	csö	csü
Da	de	di	do	du	dö	dü
Ad	ed	id	od	ud	öd	üd
Ef	if	of	uf	öf	üf	
Fa	fe	fi	fo	fu	fö	fü
Ga	ge	gi	go	gu	gö	gü
Ag	eg	ig	og	ug	ög	üg
Gya	gye	gyi	gyo	gyu	gyö	gyü
Agy	egy	igy	ogy	ugy	ögy	ügy
Ha	he	hi	ho	hu	hö	hü
Ik	ek	ok	uk	ök	ük	ak
Ka	ke	ki	ko	ku	kö	kü
La	le	li	lo	lu	lö	lü
Al	el	il	ol	ul	öl	ül
Ma	me	mi	mo	mu	mö	mü
Am	em	im	om	um	öm	üm
Na	ne	ni	no	nu	nö	nü
An	en	in	on	un	ön	ün
Nya	nye	nyi	nyo	nyu	nyö	nyü
Op	up	öp	üp	ip	ep	ap
Pa	pe	pi	po	pu	pö	pü
Ra	re	ri	ro	ru	rö	rü
Ar	er	ir	or	ur	ör	ür
Sa	se	si	so	su	sö	sü
As	es	is	os	us	ös	üs
Sza	sze	szi	szo	szu	szö	szü
Asz	esz	isz	osz	usz	ösz	üsz

Ta	te	tí	to	tu	tő	tű
At	et	it	ot	ut	öt	üt
Uv	öv	üv	ov	iv	ev	av
Va	ve	vi	vo	vu	vő	vű
Za	ze	zi	zo	zu	ző	zű
Az	ez	iz	oz	uz	öz	üz
'Za	'ze	'zi	'zo	'zu	'ző	'zű
A'z	e'z	i'z	o'z	u'z	ő'z	ű'z

A - dam
 A - bel
 An - gyel
 A - bra - hám
 Ág - necz
 A' - 'zi - a
 A - po - stol
 Ba - ba
 Be - ne - dek
 Bi - li - cze
 Bo - gá - tecz
 Bu - ha
 Bőr - kle
 Bü - di - na
 Cza - szar.
 Cze - pi - ka
 Czim - per
 Czom - per
 Czu - ker
 Czű - czek
 Csá - ka - nye
 Cse - lo
 Csi - ga
 Cso - ba
 Csu - va - nye

Csö - pin - czi
 Csü - té - nye
 Da - ni - el
 De - la - vecz
 Dí - ka
 Do - bí - csek
 Dú'z - ník
 Dű - sa
 E - bed
 E - dná - koszt
 E - gyi - ptom
 E - li - ás
 E - li - e - zer
 E - ma - nu - el
 Er - ja
 E - to
 Eu - ro - pa
 E - van - ge - li - om.
 Fa - rar
 Fe - rencz
 Fi - ga
 Fo - tiv
 Fú - kar
 För - tok
 Fű - ka - nye

Ga - ber
Ger - gor
Gíz - doszt,
Go - szpo - dár
Gör - lin - czi
Gú - csa - nye
Gyüm - lo
Ha - mi - cza
He - ro - des
Hi - 'za
Ho - blics
Hö - csek
Hü - do - del - nik.
I - van
I - gri - cza
I - dê - nye
I - szkri - cza
I - gla
I - lo - vicza.
Já - nos
Je - len
Jô - ka - nye
Jú - das
Jü - 'zi - na
Ka - csa
Ke - fi - cza
Kí - va - nye
Ko - bi - la
Ku - kuj - cza
Kör - me - dín
Kü - re - ti - na
La - di - cza
Le - to
Li - szí - cza

Lo - pár
Lu - czo - va
Lö - mer - je
Lö v
Lü - do - mo - recz
Ma - ti - cza
Me - de - ni - ka
Mi - ro - vnoszt
Mo - lí - tvi
Mu - csa - nye
Mô - ra
Mü - hi - cza
Na - pe - lá - va - nye
Ne - de - la
Ni - szí - koszt
Nyi - va
No - vi - na
Nü - szko - va
Nü - cza - nye
O - csa
Od - kû - pi - tel
O - kô
Os - ta - rí - ja
Ü - ro - csník
Pa - li - cza
Pe - rot - ni - cza
Pí - vecz
Po - gan
Pu - rán
Pör - gar
Pü - ti - cza
Rá - zum
Re - men - ka
Ríb - nyek

Ro - sza
Rú'z - noszt
Rü - szta - nye

Sza - lo
Szed - lo
Szi - la
Szo - va
Szü - rot - ka

Ta - len - tom

Te - ti - cza

To - po - la

Tu - li - pán

Tö - rem

Tü - csa - va

Va - ri - vács

Vê - necz

Vin - o - grad

Vo - di - cza

Vu - na

Vö - ra

Vü - pa - nye

Za - csé - tek

Ze - le - nyé

Zi - dár

Zor - je - ni - cza

Züj - va - nye

'Za - ba

'Zá - lecz

'Ze - na

'Zén - ka

'Zi - ja

'Zi - bek

'Zol - tár

'Zu - na

'Zü - 'zev - ka

Krátke i hasznovite mészli za
deczo, stera sze zacsinya
csteti.

1. De - cza szo má - li lüd - jé. Ja szem
má - li cslo - vek. Ja szem i tak dé - te. Ja
szem po - jeb i nej de - kla. Ja szem de - kla
i nej po - jeb. Ja scsém do - ber po - jeb bi -
ti. Ja scsém vr - la de - kla bi - ti.

2. Jasz mám O - cso. Jasz mám ma -
ter. Ja szem mo - je - ga O - csé szin. Ja szem
mo - je ma - te - ré csí. Ja szem vnük mo - je - ga
de - da. Ja szem vnü - ka mo - je ba - bi - cze.
O - csa i ma ti - sze zo - vé jo ro - di - tel - je. Do -

bro dê-te lü-bi szvo-je ro-di-te-le, i o-no
je nyim na ra-doszt.

3. Jasz mám bra-ta. Jasz mám dosz-ta
brá-tov i sze - sztér. Brá-tov i sze - sztér
je, lü-bi-ti sze-bé,

Lê-po je-csi brat-je sze-sztre,
Z. mí-rom vküp pre-bí-va-jo,
I ka-ko té-la ko-trí-ge
Sze ra-di vje-dí-na-jo;
V-ták-soj mi-rov-noj hi-'zi
Je-szte vno-go ra-doszt-ti.

Mér lü-bi-ti, ra-doszt djá-ti,
Nej dra-szti-ti nyev-ká-csa,
Vu vszem de-li ve-ren bi-ti;
Tó ná-rod k-mé-ri vrá-csa:
Tak sze ja scsém na-ve-ke
Og-no-ti grê-ha nyev-ke.

4. Jasz rad i-dem v-sô-lo. V-sô-li
dosz-ta de-czé je-szte. Sôl-szka de-cza sze
i-me-nü-jo de-ác-ke. Ja szem mo-je-ga
Vu-csi-te-la vu-cse-ník. Ti o-vi de-ác-ke
szo mo-ji sôlsz-ki paj-dás-ke. Do-ber de-
ák rad bô-ga szvo-je-ga vu-csi-te-la, i tak
on nye-mi na ra-doszt je-szte. Jasz lü-bim
mo-je sôl-szke paj-dáse. Ja scsém tü-dí
vszák-se mi cslo-ve-ki pos-te-nyé da-ti;
ár te-da i o-ni me-né lü-bi-li bo-de-jo.

5. Ja zdaj kni-ge mám v-ro-kaj. Zdaj
szo mo-je kni-ge od-pré-te. Ed-ne kni-ge
do-szta pa-pé-rov má-jo. Vszá-ksi pa-pér
dvá kra-ja má. Eto je te sész-ti kraj.
Pa-pér-je szo szczôt na-práv-le-ni.

6. Na pa-pé-raj szto-ji-jo pí-szki. Eto
szo szlo vensz-ki pí-szki. Jasz poz-nam

pi-szke. Jasz dvá trí i sti-ri písz-ke csa-szi vö-znam po-ve-da-ti. Ja si-la-bi-zá-li-vam. Ja sze vcsím cste-ti.

7. Ja sze na pa-met vcsim. Pa-met je vglá-vi. Na glá-vi vlasz-ké je-szte-jo. Vlasz-ké szo glá-vi na le-po-to. O-bráz je gô-li. Jasz mám ed-no cse-lo, dvej ô-ki, sti-ri o-zi mi-cze, dvej vü-hi, dvej li-czi, e-den nôsz, dvê cse-li, ed-no gor-nyo i ed-no szpôd-nyo cso-bo. Mám ed-no brá-do, e-den zá-ta-nek i ed-ne lam-pe. V-lam paj mám e-den je-zik, dvá ré-da zôb, e-dno né-bo i e-den csep. Si-nyek gla-vô kú-mesz dr-'zí.

8. Jasz mám dvê ple-csi, ed-ne pr-szi; vnyih szrd-czé bí-je. Mám dvô-ja réb-ra, ed-na na-prá-vom i-ta drü-ga na-lê vom krá-ji. Mám tü-di dvê rô-ki, ed-no prá-vo i ed-no lê-vo rô-ko. Na rô-ki jesz-te pét pr-sztôv; e-den pá-lecz, e-den ka-zács, e-den szrêd-nyi prszt, e-den prsztan-szki i e-den máli prszt. Pr-szti má-jo no-jé-te. No-jét je ra-szté-jo.

9. Jasz mám dvê nô-gi, ed-no prá-vo i ed-no lê-vo no-gô. Vszá-ka nô-ga má ed-no ko-le-no i pét pr-sztôv. Jasz na no-gáj szto-jim, i po no-gáj ho-dim.

10. Ja z-ocs-mí glé-dam, z-vü-ha-mi po-szlü-sam, znô-szom pri-dü-há-vam, zje-zi-kom kos-tá-vam i sz-czé-la tê-lom csü-tü-jem. Gda szem zdrav te-da znám gú-csa-ti a-li mú-csa-ti, znám sze szme-já-ti a-li jô-ka-ti, znám sze-gi-ba-ti a-li po-csí-va ti, znám sze o-br-nô-ti na prá-vi i na lê-vi kraj, znám sze pri-gnyen a-li kú-

mesz dr-'zati, znam szi szed-sz-ti a-li lécs-ti, i znám sze tü-di po-tek-no-ti i szpád-no-ti; a-li od-to-ga sze scsém var-va ti.

11. Mrt-vecz má o-csí i ne-vi-di; má vü-ha i ne csü-je; má nôsz bre-zi dü-si-la; má je-zik bre-zi kos-ta-nya, i nye-ga tê-lo je szczê-la bre-zi csü-tê-nya. Te mrt-vi cslo-vek nem-re vecs gú-csa-ti, ni-ti sze-bé gí-ba-ti. Me-né dü-sa v'zi vá-va. V-szmr-ti-dü-sa tê-lo o-sztá-vi.

12. Je-szo lüd-jé, kí ne ví-di-jo i szlé-pi-sze i-me-nü-je-jo. Je-szte jo tü-di ták-si, kí ne-csü-je-jo, i glü-hi-sze-ve-lí-jo, Ták-si, kí nez-na-jo gú-csa-ti, sze né-mi ve-lí-jo; i kí nez-na-jo ho-di-tí, sze plan-ta-vi zo-vé-jo. Ní-ste-ri lüd-jé es-cse drü-ge fa-lin-ge má-jo. Ti ed-ni szo pü-klav-czi, ti drü-gi pa kro-fasz-ti. Oh kák-sa szre-csa za-mé-ne! Jasz mám zdra-ve ko-tri-ge!

Z. glü-ho-ga i z-szié po-ga
Szi spo-ta ne scsem de-la-ti,
Ni-ti o-ne szra-mo-ti-ti,
Kí szo zrá-sza gr-do-ga.
Bô ga scsém jasz dí-csi-ti:
Kí zdra-ve dá-va ko-tri-ge,
I vsze be-té'z-ne ná-ro-de
Z. szrd-cza scsém mi-lü-va-ti.

13. Jasz jêm, gda szem la-csen; i pi-jém, csí szem 'zé-den. Ja sze po-sztim g-da szem be-te-'zen; i szpím, csi szem trü-den.

Po de-li ti je szen szla-tek,
Csi ti je glí tra-ta stam-pet. —

14. Kí ne de-la, naj-ni ne-jej. Hrá-na, gvant i hi'za, pé-ne-ze i de-lo ko-sta-jo,

Je-li-bi sze tô vdá-lo,
Csi bi jasz ma-nyi-ki-vaó?
Nej! bo-le scsém 'ze mlá-di,
Je-dr-ni v-tom do-brom bi-ti!

15. Mláj-si sze ra-di zme-nya-jo. Jasz na zmê-no mam lab-do, fre-cso, bics, sza-ní, kô-la, po-tács i po-tacs ni-czo gosz-li i faj fa-ri-czo. Gda sze zmên-yam, te-da mer-kam, naj zmo-jov zmê-nov drû-gim ne-skô-dim.

16. Ja sze v-hi'zi dr'zim g-da de'zd'z i-de. Hi'za na zem-lí szto.jí. Na zem-li do-szta lü-di, dosz-ta sztvá-ri, i dosz-ta le-po-te jesz-te.

17. Vszák-sa sztvár rasz-té, ka-ko jasz. — Sztvá-ri szí tü-di o dü há-va-jo, jé-jo, pi-jé-jo, ko-tri-ge szvo-je gíb-le-jo, ví-di-jo, csü-je-jo, pri-dü-há-va-jo, i mesz-to dü-se pa-ro má-jo. Zná-jo sze tü-di ra-dü-va-ti i 'za-lü-va-ti. Plo-di-jo sze i vmí-ra-jo, a-li szí boj-di gí-ne-jo.

18. Jasz kú-mesz o-práv-le-ni ho-dim, a-li div-je sztvá-ri nej. Ja znám po-ve-da-ti, ka szí mész-lim; a-li ne-vé tô ta nê-ma már-ha. Ja szí znám od kák-se-ga du-go-vá-nya mész-li-ti, a-li drû-ge sztvá-ri-tó ne-mo-re-jo. Ja znám pre-vi-di ti, ko-mi, ka na dob-ro szlü-'zi: li-ki, ko-mi hasz-ni drev-je, 'ze-le-zo, ka-mé-nye, vo-da, o-gen, pre-dí-vo; tô pa div-já-cs-ina nez-na.

19. Jasz lehko szpoznám, zakaj je kákse dugovánještak, i nej nacsí. Líki, ja znám, zaká hi za má dveri i ôkna; zaká je vleti vrôcse; zaká drevje korenyé má; zaká kamen nakla szpádne, pero pa rado gori letí. Teliko pámeti sztvári nemajo.

20. Ja znám, ka sze má poed nom ali po drüğom dugoványi zgoditi. Liki: kaj sze 'ze'zgém, csi vogen szégnem, i kaj szczéla pogorim, csi vu veliki ogen szkocsim. Teliko rázuma sztvári nemajo; ár jünecz notri vgorécso stalo szíli, i prvle notri pogorí, liki kaj bi on szám od szébe vö sao. Tô csiníjo tüdi konyi. ovczé, i szvinyé, i neidejo vö od za sztresa, csi rávno zgoraj nyih gorí; i tak pogoríjo, csiji mí neobránimo.

21. Jasz tak vnogo dugoványa znám szpoznati káksi haszek, alí ka za kvára ono dáva, ali more dati; tóje tó, jasz lehko szpameten grátam; tó pa sztvári nepremorejo.

22. Jasz po dvě nôgi hodim. Konyi, i doszta drügi sztvári pa po stiraj hodi-jo. Opicze, medvedje sze tüdi na dvě nogáj plészati znájo navcsiti. Fticze po dvě nôgi hodi-jo, i szkácsejo. Kacse i nísteri csrvjé nemajo nôg i lázijo. Ri-be brezi nôg plávajo. Mühé sészt, pá voczke pa oszem nôg májo. Jeszte sztvár, stera vise sztô nôg má.

23. Nistere sztvári takáji glász májo, liki: Pszi lájajo, konyi hr'zejo. Jünczi i krave mücsejo. Telezi i ovczé blejéjo.

i medvedje brülijo. Vuczké kavúlijo; liszicze klivcsejo; mácske mrnyávcsejo, i szvinyé rövcsejo. Kokótje, szlavicski i skvorjanczi popévajo, ko kôfi kokodácsejo, kokvacse pa kvokajo. Goszi szikajo ino sze rátajo; recze sápkajo, golóbje múvijo, koszóvje fűcskajo; vrábli, i lasztvicze csvicskajo, szrake repecsejo, vrana szepa deré. Strk szklünom lószka, kukúicza pa kukúce. Skvorczel, szrake, szójke, kávké, náime pa, papagáje lüdje tüdi gúcsati navcsíjo; ali tá sztvár dönok nerazmi, ka gucsi.

24. Ribe nemajo glásza. Korátje kvakajo, Kacse szícsejo, vcséle múvijo, i nísteri kébri igrajo. Vszáka sztvár sze zná gíbatí. Z-stirami nogami bodócsa sztvár druce, fűcs lécse, riba pláva, korát szkácse.

25. Nêma sztvár nepotrebüje gvanta. Sztvári z-stirami nogami májo koszmi nye; fűcze májo pérje, ribe pa lűszke. Nísteré sztvári májo iglé i kôrita; i rép tüdi szkoro vszáka sztvár má.

26. Sztvári szo jáko hasznovite. Kónyi noszíjo i vozijo, koze i krave dávajo mléko ovczé pa vuno. Pszi sztrázijo. Mácske misi lovíjo; kokôsi bilicze neszéjo, goszi pérje dávajo, vcséle vószk i méd rédijo. Nísteré gószanicze szvilo predéjo. Na vèkse je tüdi vszáka szvár dobra jeszti. Tüdi sze ti edni nyihove kóze, ti drügi nyihovo koszmi nye, i pá ti nísteri nyihovi rogóvje

skrambli, i ti edni nyihova csréva, pá ti drügi nyihove csonte na haszek obrnôti dájo.

27. Nistere sztvári nam takáj lehko skôdijo. Konyi brszajo, jünczi pehajo; pszi grzéjo, mácske skráblejo. Kacse i es-cse drüge nistere sztvári szo tüdi csemér ne. Csemér sztvári i lüdíh ymorí. Vcséle, Oszé, i szrsnyóvje vgríznejo z-'zálczom, steroga odzajaj v-téli májo szkri toga. Mühé komárje, i obádje znaprê v-gôbczi bodôcsim 'zálczom pikajo i krv czéczajo.

28. Na zemli doszta drêvja jeszte. Drevje z-zemlé raszté. Drevje tüdi 'zivé; ali szamo od szébe, kako sztvári sze nemore gíbatí. Vszákse drêvo má korenyé na sterom sztébla sztoji, sztébla má véke. Véke májo sibje, sibje má ôka, zók raszté lísztjei czvétje. Lísztje szná'zi drevo. Czvétje tüdi z-ôk zide i szád dáva. Zrêli szád je zdrav.

29. Dobro drêvo dá dober szád, i doszta je ono vrédno. V-szprotolétji nám drevja czvetje na radoszt szlû'zi. Drevje nám v-leti szenczo dr'zí; na jeszén nász z-szádóm hráni, i vzími nász z-drvami szegrêva.

30. Z-zemlé doszta lêpi rô'zicz raszté. Rô'zicz fárba je vnôge féle. Kákxa radoszt je nám na nyé glédati! kak na zdrávje nám, nyé pridühávati!

31. Tráve haszek je veliki. Nyé fárba je zeléna. Tráva je zemlé oblicsalo. Tráva doszta sztvári hráni. Ona sze dá

doli pokosziti, i poszüsiti. Ta poszüsena tráva sze ali szenô, ali pa ôtava imenüje. Od tráve i szená dávajo kra-ve to dobro mléko. Z-mléka sze dá zmôcsaj ino szir napraviti.

32. Na pôli szilje raszté. Szilje je jáko hasznovito. Zrnye dá melo, z-szlamé pa gnój bode. Z-mele sze krüh dá szpectsi. Oh kak hasznoviti szo ti mlíní! —

33. Vnôge flancze takáj na haszek szlû'zijo. Z-edni je dobro to bilje jeszti, szti drügi korenyé, i escse szti edni koczenyé. Edne szo za färbo dobre, i vno'zine za vrásztvo; i sz-ti edni sze tüdí czuker dá réditi.

34. Lén i konôple predívo dávajo. Z-predíva sze preja napredé. Lenova preja dá ténko plátno. Sz-konopnoga predíva tüdi vô'za, strange, i vajati pletémo. Sz-pamuka rédijo lépe facza lége, i za bogáte Goszpé kartonszke szüknye.

35. V-zemli doszta hasznovitoga dugoványa jeszte. Z-ilojczye loncsár pieszkre rédi. Z-blatom sze hí'ze i pecsi má'zejo. Krájda sze na píszanye ponücza. Sz kamna sze zídi zídajo. Kamen tüdi vápno i gla'zójno dáva. Sz-kaményom szí szrpé, koszé, szekere, i nô'zicze brüszimo; mlínar pa 'z-nyim zrnye na melo mele. Z-szoljov hráno szolímo. Z-'zele'za kovácske plü'zna 'zéleza rédijo, stera na veliki haszek szlû'zijo. Z-olôvi, sz-ezina, sz-kufra,

z - szrebra i z - zláta sze pênezi i drüge vnôge potrêbne skéri dájo napraviti.

36. Na zemli sztojíjo hi'ze, vesznicze várasje, püngradje, logôvje, dolovje i bregôvje. Z - vrêtin posztánejo sztü-denczi. Sz - tñdénecz tecséjo potoczke. Sz - potokôv posztánejo velike tecsécse vodé, stere na szlêdnye vsze v - môrje tecséjo.

37. V - leti jeszte zburkano vrêmen. Teda sze vídijo bisztri blízski, i za nyimi sztrêla, grmlavicza. Blízsk i szláb csloveka lehko buje; ali tó sze na rêczy zgodí. Grmlácza zemlô sztrôszi. Po blízski, grmláczi i de'zd'zi zrák obhladne, zemla rodnêsa gráta, i vsze je liki z - nôvics porodjeno.

38. V - zími sznég káple i mraz láda. Mraz csloveki na zdrávje szlû'zi. Vu velikom mrázi sze voda na léd obrné. Na lédi sze decza rada skalí. Na lédi szeje 'ze doszta neszrecse zgôdilo; záto sze ga jasz ogíbao bodem.

39. Gda szuncze gori zíde, te dén posztáne.— Te prvi tál dnéva sze útra ime-nûje. Pred útrov sze zorja szka'zûje. Po útri naszledûje pred poldén. V - dva-najszetoj vöri je poldné. Po poldnévi naszledûje popoldén. Gda szuncze za-ide, te vecsér posztáne, i teda sze vídi ta lêpa erdécsa vecsernicza; nôcs naszledûje, i v - noci v - dvanájszetoj vöri je Polnôcs.

40. Zíma sze zacsinya, gda zmrzáva; — szprotolétje teda, gda to prvo

czvétje czveté; leto, gda sze te prvi szád zorí; i jeszén, gda 'zerjávje i lasztvicze odletijo.

41. Ona krajína, gde szuncze gori hodi, sze veli *szuncsev-ni szhod*. Tiszti, kraj, gde szuncze ob poldné sztojí, sze veli *poldén*, gde szuncze doli hodi, sze veli *szuncza záhod*; tisztí kraj pa, gde szuncze obpolnôcsi sztojí, sze veli *obpolnôcs*.

42. Genyeni zrák sze vöter imenüje. Vöter ne-ide vszigdár z-edne krajíne. Csi on od szuncsev-noga szhoda píse te sze on *zdôcz* velí. Csi od obpoldné-va píse, tak sze imenüje *jüg*. Csi od szuncsev-noga záhoda píse, tak sze zové *vedrnyek*; i csi od obpolnôcsi prihája, tak nyemi je *szever* imé. Jüg i *zdôcz* na vékse de'zd'z prinásata; za vedrnyekom rado csiszto vrêmen gracsüje; *szever* je pa tak vszigdár hladen.

Od Bô ga.

1. Odkud je ete szvét? eta nasa zemla? Odkud szo lüdje? Odkecz ta vno'zina sztvár? Odkud je vszo drevje? Vsze lêpe rô'zicze? V-zemli vszo kaménye? Kufer, szrebro, zláto? Nega csloveka, ni nejga je bitô, kí bitô znao sztvoriti!

2. Ta vizika néba z-vszemi zvézdami, jeli je száma od szébe posztánola? Edna hi'za neposztáne száma po szebi. Lüdje morejo czimprati, kamen trgati, czigel 'zgati, vápno gasziti, drevje podérati, teszati i klenoti. Ni

eden katmen szám poszebi k-drügomi ne pride, csi ga niscse tá ne szprávi, i ni eden pri drügom ne osztáne, csi sze z-vápnom vküp ne szkása. Oh! kak bi pa néba z-vszemi zvézdami száma od szébe mogla posztanoti?

3. Ni edna hi'za ne trpí na veke; po vrémeni nyé czímper posztára, i csi je niscse vö nepoprávla, i v-dobroj sztávi ne obdr'záva; tak sze ona vküp poderé. Sto pa to viszoko nébo, stera je 'ze tak sztára, v-tak dobroj sztávi zdr'záva, kaj nigdár ne obsztára, i tak lépa osztáne, kak je vu zacsétki bíla? —

4. Sto je, kí nam vszak'dén to szvetlo szuncze dá szíjati? Sto posíla k-nám v-nocsi te lépí mészecz? Sto dá de'zd'z idti, naj zemla rodí? Sto szprávla blíszk; i sto dá glász grmláczi? Néga csloveka, kí bi tô csiníti znao!

5. Sto dnéve i nocsi posíla? Zímo, protoletje, leto, i jeszén, kak tále leta, tak v-rédi sto premínyáva? Nemore tô cslovek csiníti. I dônok to toplo szuncze edno leto tak, kak to drügo v-száksem nôvom dnévi v-dobrom czájti gori pride, i ni ednök vö neosztáne. Jeli bí pa tô szamo od szébetak moglo biti?

6. Merkaj na vöro vu törmi, stera toga dnéva vöre lepó zrédom híje: jeli ona száma od szébe tak vrédi hodi? Jeli nej trbé vörari vecskrát k-nyej hoditi, nyô poprávlati i ravnati? A' sto je pa on v-nébi, kí to csüdno vöro szuncza i

mészecza 'ze tel'ko jezero lét ravna i po-
právla, kaj tak rávno. i pravicsno ho-
di? —

7. Z-bojaznosztjov i z-radosztjov za-
razmite drága decza: Eden dober Ocsa
jeszte tam vu nébi; Ocsa vszej lüdi, ko-
ga mí viditi nemoremo. On je to lépo
nébo, szuncze z-vêzdami vréd; zemlô
z-rô'ziczami; drevje z-szâdom, i lüdí
z-vszemi sztvârmi navküp sztvôrio.
On sze imenüje Bóg. On je Goszpôd
czéloga szvéta, i sztvoritel i obdr'zitel
vszega onoga, ka sze vu nyem naíde.

8. Csi mí rávno toga sztvoritela i
Obdr'zitela nébe i zémle nemoremo vi-
diti; ár je on Düh; dönok mí nyega
lehko szpoznamo, csi na nyegova dela
merkamo, i z-radosztjov szpoznávamo,
kak velika szo ona, i kak lepô i môdro
szo vsza ona naprávlena i zravnana.

9. Takájse Bôga szpoznamo, csi na
tô prav merkamo: kakda on ete szvét
ravna, i kakda vszej lüdi delo, nyihovo
nevoló, i vsza toga szvéta dugoványa
vszigdár na dobro poravnáva. —

10. I etak szo dobri lüdjé od Bôga,
sztvoritela nébe i zémle po csüdni delaj
vcsenyé dôbili i nám podélili. Na szléd-
nye je Bóg z-szvoje velike lübéznosztí
lasztivnoga szvojega sziná knám odposz-
lao; naj nám on nazvêscsáva, „Kak do-
„broga ocsó mí vu nebészajmámo! Kak já-
„ko on 'zelé, naj mí vszi blá'zeni bodemo,
„i kak mámo mí 'ziveti, da blá'zeni bode-
„mo.” I tákse lépo vcsenyé szo nám

dobri i pobožni lüdié verno gori zapí-
szali. Mí ona vsze lepô v-edni lêpi knigaj
gori zapíszana náidemo, stere knige sze
imenüjejo „*Biblia*.” *Csi bodes tí ednók vek-*
si, i bole znao esteti, teda bos tí v-nyih
doszta csteo. Bóga i nyegovo szvéto do-
bro volo bos'znyih escse bole szpoznávo.
Zdaj ti jasz od Bóga i sztyoritela tvoje
na tvoje blá'zensatvo escse eta scsém pripo-
vedávati.

11. Nezgovorno veliki je czéli ete
szvét. Ze eta nasa zemla je jáko veli-
ka; ár na nyej jeszte doszta jezero vára-
sov i doszta jezero veszníc, i z-med vesz-
niczami jeszo sirôka pôla, široki i dúgi
logôvje, viszoki bregôvje, prevelike püsztí-
tíne, i okôli zemlé to nezgrüntano mórje.
Tak velika je nasa zemla. — I dönok je to
szuncze escse jezero jezér krát vékse! Tak
velika je nasa zemla, — i dönok szo te naj
ménse zvézde, stere komaj vídimo, dosz-
ta jezér krát vékse od nase zemlé. Ali kaj
sze nase szuncze sz-timi nezracsúnani-
mi vno'zino zvézdami vréd nám dönok
tak málo vídi, tó od tecz szhája, kaj je
od nász jáko dalecs vkraj. Rávno tak
sze tüdi na ednom viszikom törmí edna
gomba kak edna pesznicza, drovna ví-
di, i doszta krát je dönok véksa, kak
eden korcz; ár sze nasim Ocsém ôzda-
lecs vszáko dugoványe ménse vídi, liki
kákse je.

12. Etakso visziko nébo, puno sz-
táksimi velikimi zvézdami; i naso veli-

ko zemlo sz-timi vno'zino sztvármí, zdrêvjom i sz-tráviczami vréd, je Bôg vsze ednôk v-zacsétki z-nicseszti sztvôrio, i vsze tûdi v-naj lepsem rédi i v-toj prvoj lepoti polaszktivnoj szvojoj voli obdr'záva. Jeli? Kaj je Bôg tak *zmo'zen*?

13. Kak mocsno je nej to vôtrovje! Ono to drevje podéra, hi'ze premetáva i obláke doli mecse — i dônok je ono Bôgi podlo'zno: Jeli? kaj je Bôg tak jáko *zmo zen*?

14. Krále i Cszazare právimo tûdi *zmo'zne* biti. Oni májo doszta pod szebom bodôcsega lûdsztva ino vojszke, steroj szlobodno zapovedávajo. Oni goszpodûjo nad vnogimi zemlami ivnogo bogásztva szí szsprávlajo. Ali prôti Bôgi szo oni dônok tak, kak to drûgo szlabo lûdsztvo. On lí scsé, i oni morejo vmréti — i totá je nyihova lepota; nyihovo têlo posztáne csrvôv jesztvina! Ovo! jeli je Bôg nejte *náj zmo'znejši*?

15. Kí doszta zná doprineszti, on sze *zmo zen* imenûje; kí pa vsza zná doprineszti, ka koli scsé, on sze *vszamogócsi* imenûje. Bôg pa ka koli scsé, vsze zná doprineszti; *ár on li scsé, i zgodí sze; i ka velí, ono preczi posztáne* — Bôg je tak *vszamogócsi*.

16. Vsze, ka jeszte, je od Bôga; vsze ka sze zgodí, sze po Bôgi godí. Bôg vsze zdr'záva. Bôg sze za vsze szkrbí. Vszáko sztvár, vszáki csrvícs od nyega vdábla 'zitek i hráno. Niscse ne vmerjé, i nika ne preide brezi Bo'ze

vôle. Bóg tak povszud láda. On [tak i povszud jeszte. Ja,, Bóg Bóg je *povszudnázócsi*. Mí, gde koli szmo, Bóg nám je blüzi, Bóg je z - nami.

17. Kí je *povszudnázócsi*, on tūdi more znati, ka sze gde godí; ár on sze vídi, geto je *povszudnázócsi*. Bógi tó vsze zná, ka sze je 'ze na szvéti zgódilo; ár je on vsza sztvôrio, vsza vréd szpravio, i vsza obdr'záva. Bóg i tó vsze zná, ka sze zdaj godí na czêlom szvéti; ka lūdję mészlijo, gucsíjo, delajo; káksi szo, i gde szo; tak rávno zná od vszáke sztvári, od toga náj ménsega csrvícsa; od vszega, ka je na nébi i na zemli: ár on vsza zdr'záva i ravna, vu nyem i po nyem 'zivé, gíble sze, ino je vsze, ka koli je na czêlom szvéti. Bóg i tó vsze zná, ka sze bode v-príseszt-nom vrémeni godílo; ár sze brezi Nye-gove vôle nika nemore zgoditi. Pri Bógi szo tak vsza dugoványa znána; ta premínyená ta zdánya i ta príseszt-na. Bóg je *vszaznajócsi*. Záto sze je Dávid Král vednoj szvojoj molitvi etak molio Bógi. „Gospodne! Ti szpoznávas mené, i poznas me! Jasz ali szedim ali pa sztojim, pri Tebi je znáno; Ti napré znás moje mészli. Jasz ali idem ali pa le'zim: tak szí, Ti pri meni, i vídís vsze moje potí; i niti edne récsi nega v-moji vüsztaj, od stere Ti, Gospodne, (nika) nebi znao!”

18. Kí vsze, ka csiní, napré dobro premészli; kí með onim, stero vcsiniti zná, vszigdár to naj bógse vö preberé;

i kí potom, to dobro odebráno tūdi 'csiní i doprinása, on sze *móder* imenūje. Bóg pa vsze zná — on tak zná, kaje to naj bógse. Bóg pa vszigidár to naj bógse preberé i csiní; on vsze dobro dokoncsáva; Bóg je tak te *náj modrésí*: Záto je Dávid Král etak popévaó: „Goszpodne! kak velika szo Tvoja dela! i kak vno'zina je oni! Tí szí ona vsze módro zravnao, i zemla je puna dobrót Tvoji!” —

19 Za ká volo je pa Bóg dōnok nébo i zémlo i vesz szvét sztvorio? I zaká On od ednoga dnéva do drügoga vsze lepō v-rédi zdr'záva? Z-hválodávanyem i z-radosztjov zarazmite lūbléna decza: Záto, naj on toj szvojoj vno'zinoj sztvorjenoj sztvári doszta dobra podeljáti more. Záto je On doszta lépi sztvár sztvorio, da drüge te nej tak lêpe, sze nad nyimi radūjejo. Záto napunyáva On vszák'dén tak doszta jezero szrdcz z-radosztjov ino z hránov. —

20. Kí drügim rad dobro csiní, i radoszt szprávla, on je *dobrotiven*. Bóg pa vszákój sztvári dobro csiní i radoszt szprávla; Bóg je tak te *náj bógsi*, te *náj dobrotivnési*. Záto je te pobo'zen Dávid Král etak popévaó: „Goszpodne! Tvoja *dobrót* tak dalecs doszégne, kak dalecs néba dr'zí; i Tvoja *dobrotivoszt* tak dalecs, kak *obláčke* doszégnejo. Vszej sztvár Ocsí na Tébe glédajo, ti nyim dávas hráno; odprés Tvoje roké, i napunyávas vsze, ka' zivé zadovolnosztjov i zradosztjov.” I János, te eden

Lübléni krszcsánszki vucsitel etak právi:
 „Bóg! *Ti szi szama lübézen!*” —

21. Ja lübléna decza! sto nebi v-ti lépi
 dnévi, gda nász te hladen vöter hladí;
 ró'zicze nam disíjo; logôvje i trávniczke
 sze zeleníjo; fticze pa lepô popévajo:
 Sto nebi stel szvedocsiti: Bóg, Bóg je
lübézen!

22. Sto vu ti radoszti dnévi pôleg
 'zmáhne hráne, vu priátelszkom tiváris-
 tvi; v-serégi dobri lüdi; csi vsze z ra-
 dosztjov csinímo; kak lepô i na szrecso
 nám jeszte, gda sze lübito: sto nebi
 szvedocsio, Od Bôga je dobrôta? Bóg
 Bóg je *lübézen!*

I sto v-ti drügi dnévi;
 Pri vnôgoj nágloj szrecsi,
 Takáj szkoncsanom deli;
 I szkoncsanoj nevôli —
 Sto nebi stel vadlüvati:
 Bóg, Bóg je *lübézen!*

Eto tak nász naj drasztí,
 I v-ti 'zalosztíni dnévi,
 Vu ti trpécsi mokaj,
 I vu teski betegaj,
 I takáj v-nasoj szmrti
 Vervati i szvedocsiti:
 Bóg, Bóg je *lübézen!*

23. Koga szrecsnoga vcsiniti je Bô-
 gi na radoszt. On záto rad vídi, csi te
 szpametne nyegove sztvári szebé i te drü-
 ge szrecsne vciníjo. Kí szebi, ali pa
 tim drügin kvár dela, on húdo csiní.
 Bóg nikomi kvára nedela; Bóg tak ni-

ká hüdoga necsiní. Bôg nad tim hüdím
nikse radoszti nema. Bôg na to hüdo
niti náklonoszti nema. On je tak od
vszega hüdoga csízti. Ki je pa od
vszega hüdoga csízti, on sze szvéti
imenüje. Bôg je tak szvéti. „Szvétí! szvetí!
„szvétí je Goszpôd, vszej nebeszki seregov!
„vesz szvét je pun nyegove dobrôte!” —

24. Bôg je pred vszim te naj véksi
Goszpôd! Czéli szvét je Nyegova Krá-
levcsina! Vsze sztvári szo, í 'zivéjo po
nyem :

Hrána, stera nász szíti;
Szapa, stera nász krepí;
I môcs, stero mí mámo:
Jeli szo né tó dári
Nevidócsega Bôga?
Jeli tak nede tó prav,
Csi mí té nase mocsí
Trosimo kako Bôg scsé?
Li to dobro delamo,
To hüdo nihávamo?

25. Bôgi je tó nej vsze edno, csi
mí to dobro, ali to hüdo esinímo; i csi
mí szebé, i te drüge szrecsne, ali pa
neszrecsne vcsinímo. Záto je on na
szvojem szvéti táksi réd posztavio; *kaj*
nám teda dobro ide, csi szmo mí dobri; a
teda pa hüdo mámo, csi szmo hüdá del-
niczke. Bôg tak to dobro oblôna; a to
hüdo pokastiga. Kí vszákomi tak lôna,
kak szí je priszlü'zo, on sze pravicsen
imenüje. Bôg pa tó naj vernése csiní:
Bôg je tak te naj pravicsnejši.

26. Bôg sztvoritel szvéta, i Ocsa nas Nebeszki je tak „*vszamogócsi ; povszudnazócsi ; te naj modrésí ; te naj bóg-sí ; szvéti ino naj pravicsnejsi.*

Tô sze velijo Bo'ze Szpodobnoszti ali Lasztivnoszti. Pôleg tej je Bôg takáj nepremenlívi i vekivecsni. Te pobo'zen Dávid Král szi je etak od nyega szpé-
vao: „*Tí Goszpodne, szi zemli grúnt po-
„lo'zió, i nebésza szo dela Tvoje zmo'zno-
„szti. Ona preidejva, li Tí osztánes ! I
„vsza obsztárajó, kak gvant, i preobrnéjo
„sze, kak odevalo, gda je Tí preobrnés,
„Tí pa osztánes, kak szi vszigdár bio, i
„léta Tvoja sze nepomenkájo.*”

Cslovek je vu szvojem 'zítki szlab,
liki tráva, i rô'za na póli: ali Bôg
osztáne na vsze veke! 'Zolt, 102. v. 26.
27. 28.

Sto je táksi kako Bôg?
Sto k-nyemi priszpodoben?
Sto má tô mócs i zmo'zoszt?
Tô dobrôto i modroszt?
Tô szvesztvo i pravicsnoszt?

Jeli je tak nej vréden
Te náj csisztése csészti,
Od ti szpametni sztvári?
I nyegova lübézen,
Jeli je tak nej vrédna
Vszej szrdcz sztálne lübézni?

Zaisztino, tô csloveki na náj vékso
sznágo i hválo szlű'zi, csi on Bôga szvo-
jega pozna, ino ga zná csesztiti.

27. Gda csesztímo mí Bogá ?
 Csi sze ztoga dosztakrát szpomínamo,
 kaj Bóg vsze nase djánye vídi; kaj On
 vsze csûje, ka mí gucsímo; kaj On vsze
 zná, ka szi mí miszlimo; i csi sze mí
 teda pascsimo níká drûgo nej csiniti, ní
 gúcsati, ní miszlití: nego li szamo tó
 ka je Bôgi príjétno; teda mí Bôgi verno
 szlû'zimo, i nyega pravicsno csesztímo.

Krátke vcsenyé vu versusi.

Ali doszta ali malo, merkaj; da nekvarí delo.

Blagoszlov Bo'zi, szreco prílo'zi.

Bôgse je blágo i 'zítek zgûbiti,

Kak sz-hamicsíjov príszego vcsiniti.

Bôgse je szamomi biti, kak sze sz-hûdmi veszelítí,

Bogátecz te naj véksi

Príde lehko na krûh petlarszki.

Cseden, gde more, zakrívá

Falíngo szvojega blí'znyega.

Csi malo gucsís, sze nezagucsís.

Csi sesés obládati, más nedú'zen bidti.

Csi más rokô verno, prídes szkôsz szvéta szreco.

Csi tí más blágo i mócs, bojszirmáki na pomôcs.

Csi tí neznas postenyá, i tebi ga szvét nedá.

Csi scsés dobro dobiti, mores dobro csiniti.

Csi scsés v-méri osztáti, mír mores drûgim dati:

Clovek sze ráta, Bóg dá naj gráta.

Czéli szvét bode te lûbio,

Csi bos tí to szlobodno vszejm po vóli
 delao.

Dobro premiszli ka csinís.

Dobro szkoncpanye dá szlatko pocsívanye.

Dobro csinénye, dá dobro 'zívelénye.

Dosztá krát je lépa prosnyá

Vecs vrédna, kak puna mosnyá.

Dnesz meni, vütro tebi.

Ednök sze dönök zgorí, stero sze dugo gorí.

Edna to drügo, peré róka róko.

Ftics sze popérji szpozna.

Gúcsi malo, i isztino, plácsaj preczi to küpleno.

Hamicsno blágo, ti nede drágo.

Hváli ka je hvále vrédno, spota sze pa vari
csedno.

Hüda vecs nej csiniti, je pokóro vcsiniti.

Jákoszt szprávla radoszt.

Jákoszt trpí du'ze, kak lepota kó'ze.

Kak sto v-lôg govorí, tak lôg odgovorí.

Kak po dé'zd'zi szuncze zide,

Tak na 'zaloszt radoszt príde.

Koga sze navcsí mladoszt, toga sze dr'zi szta-
roszt.

Ka bolí, tiszto vcsí

Kak szprávleno, tak zaprávleno.

Keszna zahválnoszt, je lagova jákoszt.

Kí je dnesz lépi, erdécsi; vütro de lehko bolécsi.

Kí li kúmesz gledôcs hodi, on sze lehko v gra-
bo zvodi.

Kí sze vcsí, on zná; i kí spara on má.

Kí je za gros nej zahválem, on je raniska nej
vrêden.

Kí méd scsé szprávlati, i ró'zicze brati:

Po bodéli, po trnyi, more on slátati.

Kí kaj zná, on sze rad má;

Manyáka niscse rad nema.

Manyásztvo placšüje z-sziromastvom.

Manyükivanye, je zacsétek hüdôbe.

Mládi zapravlácske, do sztári sztradácske.

Mladoszt, tí sztaroszt postüj.

Malo gúcsi, vecs poszlüj.

Na drügôcs niháti, je nej tá niháti.

- Nedú'zno sztvár mantrati, je grésno norivati ;
 Nedú'znoszt je te naj mocsnejši grád.
 Nevola na veke netrpí, netrplívoszt te potopí.
 Nevocsenôszte je escse nikoga
 Nej vcsiníla bogatoga.
 Nej je eden dén, zrászao kuszti pén.
 Neszreca ti túdi, na dobro szlü'zi.
 Ne ftegűj sze dale, kak dr'zijo hale.
 Niksemi la'zci, neveri preczi.
- Od nevôle, od 'zaloszti, vszákoga vraczati pazi.
 Ognés sze szpadája lehko ;
 Szkácsi, hodi, drcsi csedno.
 Ogní sze tí norcza, kak rogáta jüncza.
- Ponüczaj tí tvoje dnéve ;
 Nemárnoszt te vr'ze v-betége,
 Postenyé zgübiti, je náj vecs zgübiti.
 Po vcsinyenom deli, je pocsinek szlatki.
 Píj ino jej tí mertücslívo ;
 Têlo ti nede bete'zlívo.
- Prvle csiniti, kak premiszliti ;
 Je isztínszka pôt k-'zalüvanyi.
 Prvle prili'závanye, po tom pa to skrábanye
 sze li mácskam vdá.
- Prvle vágaj, potom tála.
 Prevelika radoszt, ti priprávi 'zaloszt.
- Ráj brezi blága, kak brez' postenyá.
 Rano vu posztelo — i rano vöidénye,
 Dá k-deli szreco i naprê idénye.
- Senkanomi konyi, necsti zôb zgübleni.
 Szlisaj to *sztáro* i *nóvo*, i zdr'zi to *dobro*.
 Szkrbí szí zprávla, kí na porgo dáva.
 Sz-tvojjim blágom sze nehváhli ;
 Tô tebi odürnoszt szprávi.
- Sz-voja hvála vonya, ta lüdszka pa czinka,
 Szrame'zlívoszt i pametnoszt,
 Oh tô szná'zi tvojo mladoszt.
- Szrecese, i gla'za trplívoszt je glíhna.
 Sónaj, sze gvanta szvojega ;
 Ar postenyé, dá csisztôcsa.

Te szlédnyi píszk vö povej,

Szkrb na dúgi glász tí mej.

Tí nígdar szam szebi, zadoszta vcsiniti nescsi.

Toga, kí te vdári, sze tí biti vari.

To nájdeno szkriti, je telko, kak vkrádnoti.

To obezsano, szpuni verno.

To vervanye lá'zi, te lehko poprá'zi.

Vêcs sze ji zalejé v-rocski,

Kak v-globokom mórji.

V-mladoszti v-küpgreni, sztári bos meo jeszti.

Vola, i lübézen, vsze delo lehkôti.

Vszáki zacsétek je 'zmeten.

Vszigdár vö jemati, notri nej dêvati;

Je teliko, kak szkoro mosnyé dno glédati.

Zahválnoszt sze tebi vídi,

Nezahválnoszt szvét nelübi.

Zmeti szvojo hi'zo, i teda to lüdszko.

Z-szprévedi nemantráj sztvári;

Bolí i nyô vdárecz vszáki.

Rána molitev.

Vu iméni Bogá Ocsé, Sziná ino Dühá szvétoga, bojdi eto moje ráno hvá-lodáványe ino molenyé.

Hválo tebi dájem moj drági Ocsa nebeszki po tvojem predrágom színi, po mojem Goszpodni Jezusi Krisztusi; kaj szí tí mené sz-tvoje nezgovorne dobrôte i velike miloscse eto preminôcso nôcs od vszega hüdoga milosztivno obarvao. Proszim te sz-poníznôga szrdczá, da mené i ete denésnyi dén od vszej gréhov, i od vsze düsevne i telovne pogibebeli milosztivno obari, ino me sz-tvojim szvétim Dühom tak ravnaj; da tebi

vesz moj 'zítek, i vsze moje csinénye
 prijétno bode. Ár jasz szám szebé, dū-
 so mojo, i tēlo moje, i vsze ka mám,
 vu tvoje szvéte roké preporácsam. Tvoj
 szvéti Angyel naj bode z-menom, da
 nepriátel nikakse mócsi nad menom ne-
 vzeme. Amen.

Drūgo ráno zdūhá vanye.

Hvála Tebi vísesnyi Bôg,
 Za tō lépo dobrôto,
 Kaj szi me od kvára, i môk
 Eto nôcs varvao krôto!
 Daj mi i dnesz Tvoj blagoszlov,
 Ravnaj me v-mojem deli,

Da me tak Tvoj szvéti áldov
 Veszelí v-Dūsi v-tēli.
 Vcsi me posteno 'ziveti,
 Vu Tebi sze vüpati,
 To dobro sztálno 'zeleti,
 Tak vsze dobro csakati! Amen.

V ecserásnya molitev.

Vu iméni Bogá Ocsé, Sziná, ino Dūhá
 szvétoga, bojdi eto moje vecserásnye
 hválo dávanye ino molenyé.

Hválo tebi dájem, moj drági Ocsa
 nebeszki, po tvojem predrágom színi,
 po mojem Goszpodni Jezusi Krisztusi;
 kaj szi tí mené ete preminócsi dén od
 vszega hūdoga milosztivno obarvao.

Proszim te ponízno, odpüsztí meni
 vsze moje gréhe z-sterimi szem ete de-
 nésnyi dén volo tvojo prelomo, i mené
 i to prísesztno nôcs od vsze dūsevne
 i telvcne pogūbeli milosztivno obari. Ár

jasz szam szebé, dŭso mojo i tĕlo mo-
je, i vsze ka mám v tvoje szvéte roké
preporácsam. Tvoj szvéti Angyel naj
bode z menom, da nepriátel nikakse
mócsi nad menom nevezeme, Amen.

Drŭgo vecserásnye zdŭháva- nye.

Goszpodne! kí vsza zdr'závas
Vszákoj sztvári 'zítek dávas,
Tí szí bio dnesz moj hranitel
Od hŭdoga obranitel.
Hvála Tebi, oh miloscsa,
Kí szí nász vszej verni Ocsa!
Vsze, ka mám, v'zívam, je Tvoje,
Mej szkrb na mé, déte Tvoje;
'Zítek, konec, Dŭso, tĕlo,
Pocsinek i vszáko delo
Tebi porácsam, Goszpodne!
Bojdi z-menom v-nocsi vudne.
Amen.

Pred jésztvinov.

Bôg nebeszki! kí vsze hránis,
Od gláda, neszrecse bránis,
Vszáki dár od Tébe szhája,
I po Tebi sze narája.
Ka nam Tí dás, li tó mámo;
Ka Tí nedás, tó sztrádamo.
Verni Ocsa, vszáke sztvári,
Blagoszlovi ete dári,
Na zdrávje nam je obrni;
'Zítek nas k-Tebi povrni! Amen.

Po jésztvini.

Díka, hvála bojdi Tebi,
Bôg, Ocsa vsze dobrôte,

Za dáre, stere szmo k-szebi
 V-zéli sz-tvoje dobrôte!
 Tí nam dávas Tvoj blagoszlov
 Vu dvôri i na pôli,
 Na delo püsztis Tvoj áldov,
 Blagoszlov dás na sztôli.
 Oh vcsi nász tak na zahválnoszt,
 Dokes eti 'zivémo;
 Daj nam k-Tebi sztálno vernoszt,
 Ždaj, i gda preminémo! Amen.

Peszmicza pred sôlszkim vcse- nyóm.

Nóta: Oh Bóg, oh míli Bóg, &c.

Decza! escse zdaj nam
 Vrêmen mladostzi czveté!
 Ocsi szo szvetle nam,
 Ino 'zaloszt ďalecs jé:
 Oh Bóg drági! daj je
 Na haszek zahválno,
 I nej na lagoje
 Obrnôti volno.

I dnesz szmo mí eszi
 Po Tebi, oh Bóg verni!
 V-ete sereg máli
 Na jedrnoszt szprávlénia
 Blagoszlovi v-deli
 Nase fliszanye Tí;
 Tak bomo v-sztarosztzi
 Szád jákosztzi bráli.

Peszmicza za sôlszkim vcse- nyóm.

Nóta: Bojdi díka i postenyé: &c.

Bojdi díka ino hvála,
 Dober Goszpon Bóg Tebi!
 Ka szí mi Tí vcsíno dobra,

Prav nemtem zahváliti;
 Nedaj sze mi szpozábiti
 Na koj szem ja zdaj pelani
 Sz-Tvoje velke dobrôte.

Jedrnoga szi me vcsino,
 Dao szi blagoszlov kedeli;
 Szpêvam záto jasz visziko,
 Porácsam 'zítek Tebi.
 Bojdi nadale Tí z-menom,
 Vszigdár sze szmilúj nad menom,
 I daj nadale pomôcs!

Molítev Goszpodnova.

Ocsa nas, kí szi vu nebészi; szvé-
 ti sze imé Tvoje. Prídi k-nam králeszt-
 vo Tvoje. Bojdi vola Tvoja, kako vu
 nébi, tak i na zemli. Krúha nasega
 vszak'denésnyega, daj nam ga dnesz,
 I odpûszti nam dugé nase, kako i mí
 odpûscsamo du'zníkom nasim. I nevpe-
 laj nász vu szkúsávanye; nego odszlôbo-
 di nász odhûdoga. Ár je tvoje Králeszt-
 vo, zmo'znoszt, i díka zdaj i na vsze
 veke. Amen.

Vadlŭványe Apostolszko.

Jasz verjem vu ednom Bôgi, Ocsi
 vszamogôcsem, Sztvoriteli nébe i zémle.
 I vu Jezusi Krisztusi, színi nyegovom,
 jedíno rodjenom, Goszpodni nasem. Kí
 sze je poprijao od Dühá szvétoga; po-
 rôdo sze je z-devicze Marie; moko je
 sztrpo pod Ponczius Pilátusom; raszpét

je; mro je; pokopan je. Na trétyi dén je od mrtvi gori sztano; zasztôpo je vu nebésza; tam szedí na deszniczi Bogá, Ocsé vszamogôcsega, odkud príde szôdit 'zive i te mrtve. Jasz verjem i vu szvétom Dúhi; szvéto mater czérkev, krszcsánszko, obcsinszko; vszej szvéczov obcsiványe; gréhov odpüscsanye; téla gori sztánénye; i 'zítek vekivecsen. Amen.

Deszétere Bo'ze zapôvedi.

Prva. Ja szem szám tvoj Goszpodni Bóg; Nemej drügi Bogöv zvüna méne.

Drüga. Tvojega Goszpodnoga Bogá iména zamán gori-nevzemi.

Trétja. Szpômeni sze, da nedelni dén poszvetís.

Strta. Postüj Ocsó tvojega, i mater tvojo: da ti dobro bode, i dugo 'zives na toj zemli.

Péta. Ne vmôri.

Sészta. Ne prazuñj.

Szédma. Ne kradni.

Ószma. Prôti tvojemi blí'znyemi krívo neszvedocsi.

Devéta. Nepo'zelej tvojega blí'znyega hi'ze,

Deszéta. Nepo'zelej tvojega blí'znyega 'zené, ni szlugo, ni szlü'zbenicze ni niká; ka je nyegovoga. Amen.

Díka bojdi Bôgi Ocsi, Színi i Dúhi szvétomi; kak je vu zacsetki díka

bíla, tak naj bode zdaj, i na vsze veke.
Amen.

Frlika, od 'zédnoga skvorcza.

Ednôk je eden 'zéden skvorcz, eden vószkoga grla stücsni glas pun vodé najSao. Geto je pa voda v-tom glá'zi szamo do grla bíla: tak sze je on nej mogao napiti. Vardêvao je tak na glá'zi lüknyo preklüvati, gde bi sze napiti mogao; ali ta trda glá'zójna sze je nej dála prebitti. Teda je steo te glas prevrcsti; ali i k-tomi je szlab bio. Na szlédnye je on zácsao málo kaménye notri v-te glas püszcsávati, i tak sze nyemi je nagódilo; ár kêm vecs je on kaménya notri szpüsztio; tem vise je ta voda prisla. Etak, gda je voda ednôk czelô kúmesz prisla, sze je on dobro nápio, i szvojo veliko 'zéjo pogászio.

Vcsenyé. Csedna gláva je vecs vrédna pri deli, kako téla krepkoszt; ali, csi ti szreca pri káksem zacsnyenom deli nescse szlú'ziti, tak tüdi preczi ne vczagaj, i nehényaj szí vu zacsnyenom deli od bôgse prílike nadale premiszlávati.

Od paróvnoga Psza.

Eden paroven pesz je z ednim fala-
tom meszá prék edne vószke brvi sao.
Tam je on pod szebom v-csúsztoj vodi
szvojo lasztivno tenyo zagledno, i stí-

mao, drügoga psza sz-falatom meszá notri vu vódi viditi. Z-parovnosztije záto on steo tomi ovomi pszovi te falat meszá vcsaczi z-gôbcza nyegovoga vö vneszti. Ali, gda bi on zanyim popadno, tak je nyegov lasztiven falat meszá z-gôbcza vu vodo szpadno i potom táii je on blázen obá dvá falata zgübio. —

Vcsenyé. Parovnoszt i nezadovolnoszt csloveka nevoscscénoga, norlavoga i neszrecsnoga vcsiní.

Od csemérnoga Medveda.

Eden medved je na edno vcsélo, stera ga je vjéla, tak csemeren grátao, kaj je zráven k-vinyáki sao, i tam vsze roje razbio. Ali, ka je opravio zszvojími norszkimi csemérmi? Vsze te gori zrásene vcséle szo na nyega szpadnole i tak szoga zgrizle, kaj bi szr'mák szkoro oszlepno. —

Vcsenyé. Tak sze godí na vékse i onim lüdém, kí pri vszáksem málom zbantivanyi preczi od csemérov goríjo, i szamí szebi zadovolnoszt szprávlajo.

Od nemárnoga szomára.

Eden nemárni szomár je ednôk prek vodé szól mogao neszti. Od velike nemárnosztí szi je on vu vodô doli-légao. Etak sze je ta szól vu vodi rasztopíla, i szomár sze je szvojega teskoga bremena resio.

Drügócs je pa on spongie meo prék vodé neszti; i pá szi je on v-nyô doli-légao, ali ka sze nyemi je zgôdilo? Spongie szo sze prav vodé nápile, i 'zmetnejse grátavsi szo toga mányega bedáka v-globocsíno doli-potégnole, i od 'zítka szpravile. —

Vcsenyé. Etak nemárnoszt száma szebé kastiga.

Na delo, nej pa na nemárnoszt
 Szmo mí, oh Bóg! na szvétí;
 Záto scsém kvárno nemárnoszt
 Vszigdár odürjávati;
 Dáj mi pamet ino krepkoszt
 Na veke vszo mojo dú'znoszt,
 Verno doprnásati! —

Regule zadúgo zdrávje i dúgi 'zítek.

Csi zdrav scsés biti i dúgi 'zítek zadobiti, tak mores:

Nej doszta jeszti i nej doszta piti. Po jésztvini sze v-ednáko i nej vküp szkrcseno dr'zati, i tûdi preczi doli nej lé'zti. — Mocsne pítvine, liki tô, vína i 'zganicze sze hábati. — Zahiczán ná nágli nej piti. — Z vrocsíne na mraz nej hítiti. — Szebi vszigdár friski i csízti zrák szprávlati; i za toga volo tûdi i v-zími obloke vszáki dén eden csasz odprete dr'zati. — Prevecs vrócse hí'ze nej lübiti. — Vszákoga vonyécsega szpára meszta, gde vöter vlecsé, sze varv Prevecs doszta, tak i vröcse eli na szebi nej lübiti. — Veliki

csemérov, nevoscsenósztí, i 'zalosztí
 sze ogíbatí; bôgse je vszigdár dobre vô-
 le bití. — Csisztôcso lûbití, i szná'zno
 sze dr'zati. — Z-mrzlov vodôv szebé,
 tak i oznôtra lampe vszak'dén jedrno
 prati; i v-toplí letôsnyí dnéví sze gôsz-
 tokrát kôpati.

Obûdjávanye na Jedrnoszt.

Decza, bojd'mo jedrni!
 Vu ránoj mladosztí;
 Te Nase obészelmo
 Po nasoj pámetí.
 Jedrnoszt plácsa dobro;
 Naj szpí te nemáren.
 Mí mí sze lí pascsimo,
 Csedno tros'mo vrêmen!

Dête, csi je pametno,
 Sze ne dá gonítí;
 Z-radosztjov sze vcsí onô,
 I scsé tak osztátí.
 Gonítí nêmo márho
 Trebê, i vûzdatí;
 A tí pametno têlo,
 Dobra nezamûdí!

Márnoszt placšuje norôszt,
 Szir'mastvo, szramôto;
 Vêm je tô pri nasz vszeszkêsz.
 Kak i indri znáno.
 Oh bojd'mo tak jedrni,
 Ponûczajmo vrêmen;
 Bôg z-namí, stô drûgí?
 Je pomocsník *Verní!*

Racsúnszka Tábla.

Eden krát edno je					krát je			
1			5		5			25
2	krát	2	je 4		5	—	6	— 30
2	—	3	— 6		5	—	7	— 35
2	—	4	— 8		5	—	8	— 40
2	—	5	— 10		5	—	9	— 45
2	—	6	— 12		5	—	10	— 50
2	—	7	— 14					
2	—	8	— 16		6	krát	6	je 36
2	—	9	— 18		6	—	7	— 42
2	—	10	— 20		6	—	8	— 48
					6	—	9	— 54
					6	—	10	— 60
3	krát	3	je 9		7	krát	7	je 49
3	—	4	— 12		7	—	8	— 56
3	—	5	— 15		7	—	9	— 63
3	—	6	— 18		7	—	10	— 70
3	—	7	— 21					
3	—	8	— 24		8	krát	8	je 64
3	—	9	— 27		8	—	9	— 72
3	—	10	— 30		8	—	10	— 80
4	krát	4	je 16		9	krát	9	je 81
4	—	5	— 20		9	—	10	— 90
4	—	6	— 24					
4	—	7	— 28		10	krát	10	je 100
4	—	8	— 32					
4	—	9	— 36		10	krát	100	je 1000
4	—	10	— 40					

